

Nelekejte se, nejedná se o reportáž od zkoušek ze zeměpisu. Tyhle otázky zazněly 16. února z pódia klubu Vagon před koncertem skupin **Ahmed má hlad** a **Stary Olsa**, který spolupořádala organizace Svobodné Bělorusko. A jestli se vám odpověď zdá příliš snadná, možná budete překvapeni. Vlajku českou, tedy vlajku domovské země první hrající skupiny, dokázali lehce popsat i přítomní Bělorusové. V zemi, odkud přijela skupina druhá, to ale tak jednoduché nemají. A tak my, kteří známe jen oficiální zeleno-červenou vlajku se zdobeným pruhem po levé straně, jsme byli ihned vyvedeni z omylu. Tahle vlajka totiž vychází ze symboliky zavedené v dobách SSSR a současný prezident Lukašenko ji proti vůli velké části národa prosadil namísto vlajky tradiční se třemi vodorovnými pruhy: bílým, červeným a bílým. Tradiční vlajka, jakožto symbol protestu proti nesvobodě Bělorusů, zdobila pro tento večer pódium Vagonu a spolu s historickým znakem země se objevovala hojně i v publiku.

Jak už jsem zmínila v úvodu, jako první nastoupila na pódium skupina **Ahmed má hlad**. Ahmedi působí na hudební scéně už deset let a posluchačům představují východoevropské a balkánské lidovky ve víceméně tradičním pojetí, citlivě oživeném bicími a

Nahoře: oficiální vlajka a znak Běloruska.

Dole: tradiční vlajka a znak zvaný "pahonja"

baskytarou. Tentokrát se na pódiu sešli v nezvyklém počtu. Rozsáhlá mužská část kapely se dostavila v kompletním složení, zpěvačka Laura se ale na tomto koncertě neobjevila. Doufám jen, že se jedná o nějakou krátkodobou indispozici a ne o další ze série změn v kapele. Její výrazný hlas chyběl mnoha písním, ač se zpěvák Andrej Novik snažil ze všech sil a dokonce sám odzpíval i píseň *Rasa žyta rasila*, v níž se původně s Laurou po verši střídali. Je mi záhadou, jak zvládl zpívat, poskakovat za mikrofonom a ještě kolem sebe šířit záplavu živelné energie, když mu úpravou duetu na sólo vlastně zůstala jen tři místa na nadechnutí - před písničkou, v mezihře a po dozpívání tohoto téměř čtyřminutového sprintu. Těm, kdož znají Ahmedy v kompletním složení, i přes tato kouzla Laura chyběla. Jisté ale je, že i v početném oslabení dokázala skupina předvést obdivuhodný výkon a roztančit dav pod pódium. Bez ohledu na kelímky s pitím či dokonce zapálené cigarety v ruce - když hudba zavelí, nohy musí poslouchat. Jen uhýbat před šplouchajícím pivem a žhavými konci cigaret bylo trochu nepříjemné.

Jak se brzy ukázalo, složení publika bylo opravdu různorodé, takže při písních ukrajinského původu se nad hlavami tančících objevila i vlajka modro-žlutá. A nejen to. Písnička *Maksym kozak*

vyhláskala na parket několik kozáků jako vystřižených z polského historického filmu *Ohněm a mečem*. Skupina hrozivě vyhlížejících bojovníků a jedna dívka v dobových vyšíváných šatech doplňovala atmosféru koncertu hned ve dvou ohledech: nejen svým oděním tu historicky stylovou, též atmosféru skutečnou, už tak dost hustou, posílil tabák z kozácké dýmky. A byli to

zase zejména kozáci, kdo na konci svým potleskem odmítal kapelu pustit z pódia. Ke své radosti si vyskandovali opakování písně Maksym kozak. Jeden háček to ale mělo. Kapela slíbila hrát jedině v případě, že se k nim kostýmovaná skupinka připojí. Jak se ukázalo, se znalostí textu to nebylo zrovna slavné, po odzpívání úvodních veršů "

Maksym kozak Zalizňak, kozak z Zaporіžžja, jak vyjichav na Vkrajinu, jak povnaja roža
" umlkly i hlasy nejznalejších pěvců. A tak zbytek musel dozpívat Andrej sám, zatímco kozáci předvedli aspoň několik tanečních kresek, včetně precizně zvládnutého kozáčka.

Následovala poměrně dlouhá přestávka. Kdo ji využil k osvěžení na mrazivém vzduchu, mohl při návratu do sálu potkat před dveřmi tutěž skupinku, jež doprovázela Ahmedy v závěrečné písni. Tady se také ukázalo, kde je v hudbě jejich silná stránka, protože píseň kozáků z filmu Ohněm a mečem sborově odzpívali s nasazením, které výrazně překonalo jejich nejisté pobroukávání na pódiu.

Po přestávce měla na scénu nastoupit skupina **Stary Olsa**. Ne, že by nenastoupila, to by bylo mrzuté. Jen dřív dostal prostor krátký dvojjazyčný proslov mládence a dívky z organizace Svobodné Bělorusko. Týkal se zejména politické situace v Bělorusku a snah o nápravu. Nerada bych tuto reportáž příliš zatěžovala neradostnými úvahami o politice, takže tímto případné zájemce o rozšíření obzorů odkazuji na níže uvedené stránky Svobodného Běloruska. Vše je tam rozebráno daleko důkladněji a přesněji, než bych byla schopna vypsát já.

Pak už Vagonem opět zazněla hudba. Kapela Stary Olsa, za mohutné podpory běloruských i českých fanoušků, rozehrála svůj široký repertoár více či méně známých historických písní, většinou s běloruským textem. Každý, kdo se jen trochu vyzná v historické hudbě, jistě poznal třeba překlad velmi známé středověké písně *In taberna*, kterou skupina hraje pod názvem *U karczme*

. Středověké melodie občas prostřídaly nápěvy lidových písní, které prý jsou v Bělorusku často používány jako symboly opozice proti současnému režimu. Kupodivu je ale, zdá se, příliš mnoho lidí v sále neznalo, nebo kdo ví, proč nezpívalo. Bývala bych čekala větší odezvu.

Publikum se v hojnější míře přidalo aspoň v historické písni nazvané

Piesnia pra Vitaut

, kde po několikátém opakování refrén "

Slausia kniaz Vitaut, haspadar na Litvie

" pochytili i čeští posluchači.

V průběhu vystoupení Starého Olsy se vzduch změnil ve vydýchané vedro a už tak dost početný dav pod pódiem ještě zhoustl, což by za normálních okolností muselo znemožnit jakýkoli projev života. Jakýmsi zázrakem ale takhle natěsnaný shluk lidí dokázal i tančit, nebo se alespoň pohupovat do rytmu hudby a výborně se bavit. Ke stropu vyletovaly vlajky, které se v zemi svého původu nesmí na veřejnosti objevit. Jak jsem se dozvěděla později, za užití tradičních symbolů se v Bělorusku uděluje vysoká pokuta nebo i měsíc vězení. V této souvislosti nezbyvá, než obdivovat kapelu Stary Olsa, jejíž působení nespíš nemůže pozornosti Lukašenkova režimu uniknout. Nezbyvá než doufat, že je nepotkají žádné potíže a alespoň malým podílem, jakým je třeba návštěva koncertů, jejich úsilí podpořit.

Víte, jak vypadá česká vlajka? A beloruská?

Napsal uživatel B.B. Deneb
Čtvrtek, 28 Únor 2008 04:00

Domů jsem odcházela s nevšedními hudebními prožitky, zalehlýma ušima a propálenou suknią. Přece jen je to nezvyk - i rockový styl zvučení, i publikum o něco bezohlednější, než na folkových koncertech. Ačkoli i někteří kuřáci na festivalech... Ale co bychom si povídali, že? Škoda vést spory, lepší je se shodnout. Třeba v názorech na dobrou muziku - k níž bych obě zmíněné kapely bez váhání zařadila.

<http://ahmed.freemusic.cz/>

<http://staryolsa.com/>

<http://www.svobodne-belorusko.wz.cz/>